

Returadresse:
Postboks 9200 Grønland, N-0134 OSLO

Vår dato
5. januar 2022

Din dato
11. oktober 2021

Saksbehandler
Berit Raaholdt

800 80 000
skatteetaten.no

Din referanse
21/3717-2

Telefon

Org. nr:
974761076

Vår referanse
2021/2793

Postadresse
Postboks 9200, Grønland
0134 OSLO

Barne- og familiedepartementet
Høringsportalen regjeringen.no

Høring - Endringer i gjeldsordningsloven og livsoppholdsforskriften

Vi viser til departementets høringsnotat datert 11. oktober 2021 med høringsfrist 10. januar 2022. Skattedirektoratet har gjennomgått forslagene i høringsnotatet og har følgende merknader:

Kapittel 4 Vilkår for gjeldsordning – Nylig stiftet gjeld

Departementet har foreslått å endre eller oppheve regelen i gol. § 1-4 (2) bokstav a, om at det skal legges vekt på om “størstedelen” av gjelden er nylig stiftet. Departementet ber om høringsinstansenes innspill til tre alternative forslag.

Skatteetaten støtter alternativ 3. Det er uklart hvordan alternativ 3 er tenkt implementert. Vi mener dette bør fremgå av loven og at det i lovteksten bør inntas kriterier knyttet til gjeldens karakter og omstendigheter rundt gjeldsstiftelsen.

Ved å innta disse tilleggskriteriene vil mange av de hensyn som gjør seg gjeldende i alternativ 1 også være ivarettatt. Ved å innta kriteriene i lovens ordlyd gjøres de enklere tilgjengelig for skyldneren. Eventuell tolkningstvil utover dette kan løses ved å innta nærmere tolkningsmomenter i forarbeidene.

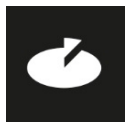
Kapittel 5 Forslag om å oppheve kravet om at Nav-kontoret skal bistå ved egenforsøk

Departementet foreslår å oppheve § 1-5 og § 1-3 (3), samt å endre § 1-3 (2) til at det kun er nødvendig med egenforsøk i «enkle og oversiktlige saker». Departementet ber også om høringsinstansenes syn på om kravet til egenforsøk bør oppheves fullstendig.

Skatteetaten støtter forslaget om å oppheve kravet til egenforsøket fullstendig.

Krav til egenforsøk i de “enkle og oversiktlige sakene” vil kunne skape tolkningstvil med hensyn til hvilke saker som skal omfattes. Innføring av egenforsøk for en begrenset krets vil også kunne føre til utilsiktet forskjellsbehandling. Det vil ta lengre tid for skyldnere som må gjennom egenforsøk for å oppnå rettslig gjeldsordning.

Skatteetaten bruker i dag mye tid og ressurser på å behandle søknader om utenrettslig gjeldsordning uten at en avtale kommer i stand. Vi har også begrenset adgang til å akseptere slike løsninger siden

slike saker behandles etter de ordinære bestemmelsene om lempning og ikke etter bestemmelsene i gjeldsordningsloven.

Kapittel 6 Kunngjøring og anmeldelse av krav, preklusivitet

Departementet foreslår å tilføye et nytt tredje ledd til § 3-2 om at «Krav fra finansforetak eller inkassoforetak som ikke er anmeldt innen fristen, bortfaller når gjeldsordningen vedtas eller stadfestes». Unntak ved uaktsom/forsettlig brudd på opplysningsplikt, for pantesikrede krav innenfor 110 % av verdi samt dersom gjeldsordningen blir opphevet.

Departementet har vært i tvil hvorvidt offentlige kreditorer og oppkrevere, eksempelvis Skatteetaten, Lånekassen og Husbanken bør omfattes av forslaget.

Skatteetaten mener at krav til offentlige kreditorer og oppkrevere, ikke bør omfattes av bestemmelsene om preklusivitet. Skatteetaten utfører i sin kreditorrolle samfunnsoppdrag på vegne av fellesskapet. Det vil være svært uheldig dersom offentlige krav skulle bli prekludert.

Eksempelvis innkrever Skatteetaten straffekrav, erstatning tilkjent privatpersoner og underholdsbidrag. Det ville vært urimelig om prioriterte krav går tapt som følge av unnlatt fordringsanmeldelse. Eksempelvis kan en bot kun ettergis ved at det søkes benådning eller at boten oppheves av påtalemyndigheten.

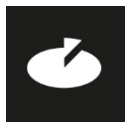
I mange tilfeller vil imidlertid kravet være så kjent for skyldner at de vil være omfattet av forslag til ny bestemmelse om at skyldneren forsettlig eller på grovt uaktsom måte har unnlatt å opplyse om kravet.

Kapittel 7 Gjeldsordning mer enn én gang

Hovedregelen vil fortsatt være at gjeldsordning kun skal gis en gang. Man ønsker imidlertid en viss lempning av mulighetene. Departementet antar at forslaget kan kombineres med andre regler, for eksempel. karantene før skyldner kan søke om ny gjeldsordning (spesielt hvis gjeldsordningen oppheves).

Skatteetaten støtter alternativet til forslag 1. Gjeldsordning mer enn én gang bør være en unntaksregel, og bør derfor ikke tas inn i støtendevurderingen. Unntakstilfeller bør heller fanges opp ved en oppmykning av dagens praksis. Situasjoner som tilsier at det er rimelig med en ny gjeldsordning vil fanges opp ved vurderingen av om det foreligger «særlige forhold» som tilsier en ny gjeldsordning. Vi mener det er positivt at det presiseres hva som menes med «særlige forhold». En slik presisering vil gjøre det enklere for namsmennene å praktisere bestemmelsen likt.

Vi kan tilføye at det også bør være adgang til å vektlegge klare støtende momenter under “særlige forhold”, for eksempel dersom en tidligere gjeldsordning er blitt opphevet grunnet grov tilsidesettelse av plikter. Dersom en gjeldsordning er opphevet på dette grunnlaget og saken har vært til behandling i ankeinstansene, bør terskelen være høy for å innvilge ny gjeldsordning.

Kapittel 8 Digitalisering

Departementet foreslår en lovendring som åpner for at det kan etableres en digital søknadsprosess med adgang til elektronisk levering av søknad. Videre at det presiseres at en skriftlig erklæring etter gol. § 2-1 tredje ledd kan avgis elektronisk. Det er i tråd med dette forslått endringer i § 2-1 første og tredje ledd. Det foreslås også at kunngjøring om åpning av gjeldsforhandling kan skje elektronisk på Brønnøysundregistrenes sider i stedet for i Norsk Lysningsblad, jf. forslag til endringer i § 3-2 første ledd.

Skatteetaten er enig i departementets syn og har ingen ytterligere kommentarer.

Kapittel 9 Styrket veiledning og oppfølging av gjeldsordningsskyldnere

Skatteetaten støtter samtlige av departementets forslag. Når det gjelder spørsmålet om hvorvidt det er NAV eller namsmannen som skal avdekke behovet for veiledning av skyldner, mener vi at namsmannen i løpet av gjeldsforhandlingsperioden trolig har fått god innsikt i skyldnerens personlige og sosiale forhold. Namsmannen vil derfor kunne ha gode forutsetninger for å kartlegge behovet og gi informasjon om tilbudet knyttet til økonomisk og/eller sosialfaglig rådgivning på et tidligst mulig tidspunkt.

Kapittel 10 Livsopphold og utbetaling til kreditorene

Departementet ber om høringsinstansenes syn på seks punkter knyttet til livsoppholdsbeløpets størrelse og særlig om satsene for barn, sparing under gjeldsordningen, spesifikasjon av forbrukskomponenter i livsoppholdssatsen, behandling av skyldnerens ekstra utbetalinger i juni og desember samt utgiftsfordeling og dividendeberegning for ektefeller/samboere.

Skatteetaten har følgende kommentarer:

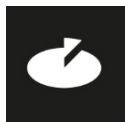
1. Livsoppholdssatser og barnetillegg er på riktig nivå, og om det bør opprettes en fjerde aldersklasse for barn («ungdomssats»).

Skatteetaten mener at det er viktig at satsene er på riktig nivå for å unngå mislighold med påfølgende endrings- eller opphevelsessaker. Skatteetaten er av den oppfatning at dette kan oppnås med en litt høyere sats for de eldste barna.

2. Det bør åpnes for avsetning til sparing av et mindre beløp for eksempel kr. 500 per måned for å møte uforutsette utgifter under gjeldsordningen, og ev. hvordan denne avsetningen skal skje i praksis.

Departementet legger til grunn at forslaget vil hjelpe skyldnere til lettere å kunne håndtere uforutsette utgifter slik at det blir færre endringssaker.

Skatteetaten mener det er for stor usikkerhet om en slik endring vil gi tilsiktet effekt. Vi viser til at skyldnere med underskudd ikke vil ha mulighet til å avsette et beløp til sparing slik at et eventuelt endringsbehov ved uforutsette utgifter ikke påvirkes for disse. Videre vil dette gjelde dersom en

uforutsett utgift oppstår tidlig i ordningen, før beløpet på sparekonto er stort nok til å dekke utgiften. Det samme vil gjelde ved større uforutsette utgifter, som ville ha oversteget sparebeløpet.

Vi legger også til grunn at dersom livsoppholdssatsen økes, vil det være mindre behov for en slik «buffer» for å unngå mislighold med påfølgende endrings- eller opphevingssak.

Dersom skyldner selv får i oppgave å spare, kan man som den klare hovedregel legge til grunn at beløpet bare vil flyte inn i den vanlige økonomien og forbrukes fortløpende. Det er også grunn til å tro at skyldners definisjon av "uforutsette utgifter" ikke vil samsvare med det som mer objektivt defineres som "uforutsette utgifter". Skulle dette fungert etter hensikten måtte namsmannen på en eller annen måte ha kontroll med sparemidlene og vurdere hvorvidt det er grunnlag for å benytte beløpet til uforutsette utgifter. Det vil i praksis ikke være mulig å følge opp for namsmannen uten et betydelig ressurspådrag.

Skatteetaten mener etter dette at det ikke bør åpnes opp for avsetning til sparing.

3. Postene helse, strøm, oppvarming og transport bør holdes utenfor standardsatsen og fastsettes individuelt, og om dette bør gjelde både for gjeldsordninger og utleggssaker.

Skatteetaten mener at en slik individuell fastsetting sannsynligvis vil øke namsmannens arbeidsbelastning og kan føre til forskjellsbehandling.

Vi mener videre at eventuelle endringer knyttet til livsoppholdssatsen og hva som ligger i den, samt hvordan avsetning til øvrige utgifter skal fastsettes, må utredes nærmere. Det er et viktig moment at en gjeldsordning gjelder i en avgrenset periode der man i løpet av perioden blir fri all gjeld. I utleggssaker vil trekkperioden være kortere, og det vil derfor i disse sakene være enda mindre behov for at disse postene holdes utenfor standardsatsen.

4. Livsoppholdssatsen for voksne bør inndeles i utgiftkomponenter i henhold til et særskilt utarbeidet budsjett som reguleres årlig sammen med livsoppholdssatsene.

Skatteetaten støtter forslaget og mener at en slik inndeling vil gjøre det enklere for namsmannen å vurdere ekstraordinære utgifter innenfor den enkelte utgiftskomponent.

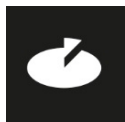
5. Om utgiftsfordelingen mellom ektefeller/samboere ved gjeldsordning og utleggstrekk bør reguleres nærmere.

Vi er enige med departementet i at det er behov for en viss regulering av utgiftsfordelingen mellom ektefeller/samboere ved gjeldsordning.

6. Om behandlingen av ekstra utbetalinger i juni og desember fungerer tilfredsstillende eller om dette bør reguleres, og i så fall på hvilken måte.

Når det tas høyde for skyldners ekstra utbetalinger i juni og desember, får skyldnerne mindre til livsopphold i de ti andre månedene i året for å kompensere for dette. Skatteetaten ser at dette kan være problematisk for skyldnere som har lite midler i utgangspunktet.

Vi har ingen konkrete forslag til hvordan man kan oppnå en bedre løsning for skyldner, men at det bør være en forutsetning at den endelige dividenden til kreditorene ikke påvirkes.

Kapittel 11 Solidargjeld og sameie i bolig

Departementet foreslår en endring i gol. § 4-8 første ledd bokstav a som tar hensyn til tilfeller der panteretten omfatter hele boligen mens skyldneren eier en ideell andel.

Skatteetaten er enig i departementets syn og har ingen ytterligere merknader.

Kapittel 12 Innbetaling av dividende, betalingsplaner mv.

Departementet har kommet med tre mulige tiltak for å begrense mislighold; fremtidig digital løsning, betalingsformidling via namsmann og en begrensning i bruken av dynamiske betalingsplaner.

Dynamiske betalingsplaner

Departementet ber om høringsinstansenes syn på å stramme inn på bruken av dynamiske betalingsplaner til der statiske planer er uegnet fordi betalingsevnen varierer gjennom året.

Skatteetaten er enig i at det bør strammes inn på bruken av dynamiske betalingsplaner. Slike betalingsplaner vil gjøre det vanskeligere for kreditorene å oppdage mislighold, og misligholdet vil ofte oppdages mye senere i gjeldsordningen. Dette vil føre til at det blir vanskeligere for skyldneren å rette opp i misligholdet. Selv om dynamiske betalingsplaner vil redusere antall endringssaker som følge av endret økonomi, vil det være vanskeligere for kreditorene å kontrollere. Videre vil det også være vanskeligere for skyldneren å beregne dividende til kreditorene.

Vi mener at overskudd ved dynamiske avtaler ikke skal bygges opp et år før det fordeles, men at de burde fordeles til kreditorene månedlig. Dette vil også begrense faren for mislighold.

Det er også lettere å følge opp en fast betalingsplan. Det kan frigjøre ressurser.

Vi konstaterer også at det er en forskjellsbehandling ved at noen namsmenn konsekvent benytter dynamiske betalingsplaner, mens andre ikke gjør det.

Slike betalingsplaner bør derfor i større grad forbeholdes saker hvor statiske betalingsplaner er uegnet fordi betalingsevnen varierer gjennom året.

Tvangsinnsforing av dividende

Departementet påpeker at kreditorene har en teoretisk mulighet for å tvangsinndrive manglende dividende ved mislighold, men er ikke kjent med at det har skjedd i praksis.

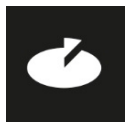
Skatteetaten har ved enkelte anledninger tvangsinndrevet manglende dividende ved mislighold.

Skatteetaten mener at en ordning med trekk kan bli arbeidskrevende for namsmannen med dagens systemløsninger. Hvis det skal være en ordning med trekk for gjelden i gjeldsordningsperioden, vil det være en forutsetning at arbeidsgiver/NAV skal trekke det samme beløpet hver måned.

Skatteetaten henviser ellers til våre tidligere kommentarer tatt inn i høringsnotatets pkt. 12.5.1.4.

Kapittel 13 Skyldnere med næringsgjeld

Gjeldsordningsloven omfatter i utgangspunktet ikke aktive næringsdrivende, med mindre næringsgjelden utgjør mindre enn 10 pst. av totalgjelden, jf. § 1-2. Ettersom utbruddet av Covid-19 har

rammet hardt, tar departementet på nytt opp spørsmålet om det bør fastsettes særregler i gjeldsordningsloven om avvikling av gjeld for næringsdrivende slik at disse raskere kan få muligheten til å starte på nytt. Det er imidlertid ikke lagt opp til det ved denne revisjonen, men vi forstår det slik at det åpnes for innspill.

Skatteetaten er positive til at det skal bli lettere for aktive næringsdrivende å få innvilget gjeldssanering etter gjeldsordningslovens bestemmelser. En aktiv næringsdrivende med gjeldsproblemer har i dag få muligheter til å få løst dette i medhold av reglene om gjeldsforhandlinger i konkursloven/rekonstruksjonsloven. I tillegg kommer det forholdet at Konkursrådet har ment at næringsgjeld i større grad bør kunne omfattes av gjeldsordningsloven.

Dersom det skal være mulig for aktive næringsdrivende å få gjeldsordning, mener vi dette bør følges opp med særregler om at de næringsdrivende må være å jour med meldinger og oppgaver til Skatteetaten. Det burde være et vilkår at den næringsdrivende ikke pådrar seg ny gjeld til Skatteetaten under ordningen.

Når det gjelder departementets synspunkter om direkte overføring av skyldner fra konkurs til gjeldsordning gjennom rådgivning fra bostyrer, mener vi det bør kobles ytterligere opp mot næringsdrivendes historikk og hva bostyrer finner under bobehandlingen. Bostyrer vil for eksempel ofte avdekke brudd på plikter som påhviler næringsdrivende og andre straffbare forhold. Dette bør være momenter som taler imot videre veiledning mot gjeldsordning.

Departementet ber videre om høringsinstansenes syn på om tidligere næringsdrivende bør få en kortere gjeldsordningsperiode slik at de raskere kan starte ny virksomhet. Det foreslås at gjeldsordningsperioden for disse for eksempel skal være 3 år.

Skatteetaten støtter i stor grad opp under Konkursrådets vurderinger rundt dette tema, men mener samtidig at dette forslaget ikke er tilstrekkelig utredet og må ses i sammenheng med det pågående arbeidet om en permanent lov om rekonstruksjon.

Videre vil de samme hensyn overfor skyldners kreditorer gjøre seg gjeldende uavhengig av om skyldner er en privatperson som aldri har drevet næring eller om skyldner er tidligere næringsdrivende. En kortere gjeldsordningsperiode vil som oftest medføre mindre dividende til kreditorene.

Vi har forståelse for at mange næringsdrivende ikke alltid er å bebreide for at virksomhet må avvikles. Likevel stiller vi spørsmål ved om de nevnte hensynene til personer med private krav stiller seg særlig annerledes. En slik differensiering vil da oppleves urettferdig for skyldnere som får stadfestet en lengre gjeldsordning.

Dersom gjeldsordningsperioden likevel settes kortere for de næringsdrivende, bør det være gode grunner for en slik forskjellsbehandling mellom næringsdrivende og privatpersoner. Dette må i så fall komme tydelig frem i en utredningsprosess. En kortere gjeldsordningsperiode for næringsdrivende medfører uansett en risiko for at den alminnelige betalingsmoralen til næringsdrivende svekkes generelt.

Kapittel 14 Gjeldsordningsperiodens lengde

Departementet går inn for at perioden normalt skal være fem år, men at kortere perioder skal benyttes i større utstrekning der man legger vekt på ekstraordinære belastninger/unormal oppofrelse for

skylder/dennes familie. For eksempel små barn, alvorlig sykdom eller høy alder. Dette har vært lovgivers hensikt, men har i liten grad blitt fulgt opp i praksis.

Departementet ber om høringsinstansenes innspill til to alternative forslag. Skatteetaten støtter forslag 1.

Forslag 1 viser til at gjeldsordningsperioden "normalt" skal være i fem år. Dette samsvarer med gjeldene rett og åpner for at gjeldsordningsperioden også kan være utover fem år. Samtidig er dette en «skal-bestemmelse» som antyder at lengre gjeldsordningsperioder kun bør skje unntaksvis. Forslag 1 synes etter sin ordlyd likevel å gå lengre her enn forslag 2 som ikke åpner for å innvilge lengre gjeldsordningsperiode uten at det skjer en endring. Det kan foreligge forhold i saken som gjør at kreditorene ikke kan godta en gjeldsordningsperiode på fem år. Dette kan for eksempel gjelde ved ilagte bøter som skal betales fullt ut. Ved å sette en absolutt grense på fem år vil dette kunne føre til at kreditorene ikke kan samtykke til gjeldsordning. Vår oppfatning er at det vil være både i skyldners interesse og kreditors interesse og videreføre muligheten til å sette gjeldsordningsperioden lengre enn fem år.

I de tilfeller gjeldsordningsperioden settes kortere enn fem år, så vil dette normalt innebære mindre dividende til kreditorene. Vi mener gode grunner taler for at gjeldsordningsperioder under fem år bør begrunnes i sosiale forhold. Det fremgår av høringsnotatet at det bør legges større vekt på om normalperioden vil føre til ekstraordinære belastninger eller en unormal oppofrelse for skyldneren eller dennes familie. Dette kan for eksempel gjelde dersom skyldneren har små barn, alvorlig sykdom eller høy alder. Det kommer frem at dette har vært lovgivers hensikt, men at det i liten grad har vært fulgt opp i praksis.

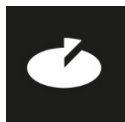
En av grunnene til at dette ikke er fulgt opp i praksis, kan være den høye terskelen ordlyden «ekstraordinære belastninger» eller «unormal oppofrelse» oppstiller. Om det vedtas at man skal legge større vekt på disse momentene, ber vi lovgiver presisere nærmere hva som menes med sosiale hensyn.

Kapittel 15 Oppgjør ved innbetaling av engangsbeløp

Hittil har rettspraksis ikke villet akseptere ordninger helt uten gjeldsordningsperiode til tross for at løsningen kan være bedre for kreditorene og at loven ifølge departementet var tenkt å omfatte den typen løsninger.

Skatteetaten mener at det bør utvises forsiktighet ved bruk av engangsbeløp som endelig oppgjør ved gjeldsordning. Vi mener at alternativ 1 og 3 i forslaget lett vil kunne føre til en dreining av søknad om gjeldsordning på fem år, til søknader om engangsoppgjør med svært lave beløp. Hovedregelen om at en gjeldsordningsperiode skal være inntil 5 år bør etter vår mening ikke uthules. En gjeldsordning som går ut på et endelig engangsoppgjør bør være en unntaksregel hvor beløpsmessig nivå for aksept bør ligge adskillig høyere enn ved en ordinær gjeldsordning. Ved aksept av et engangsbeløp oppnår skylder en stor fordel ved å raskt kunne komme i en normalsituasjon og slippe ulempene ved å være under en gjeldsordning i 5 år.

Vi mener etter dette at alternativ 2 fremstår som det mest hensiktsmessige. En etablering av en sats for engangsbeløpet på minst 25 pst. vil kunne virke motiverende for skyldner samtidig som skyldner sikres bedre forutberegnelighet. Med en sats på minst 25 pst. vil skyldner i stor utstrekning selv kunne

beregne hvor mye som må tilbys før endelig oppgjør med kreditorene kan finne sted. Vi antar også at kreditorene ved alternativ 2 oppnår en vesentlig bedre dekning enn ved de øvrige forslagene departementet har fremlagt samtidig som det trolig vil innebære lavere ressursbruk for alle involverte parter.

Kapittel 16 En enklere og mer effektiv behandling av endringssaker

Departementet har kommet med ulike forslag som endrer kompetansedelingen mellom namsmann og tingrett. Dette for å forenkle endringssakene og gjøre prosessen mindre tidkrevende.

Det er foreslått at namsmannen gis kompetanse til å beslutte endring i saker som er av liten økonomisk betydning eller som ikke er til skade for kreditorene. Tingretten skal iht. forslaget behandle endringssaker av større økonomisk betydning og saker som er til skade for kreditorene. Det er også foreslått at tingretten i opphevelsessaker skal kunne behandle et endringsforslag i en og samme sak, uten å gå via namsmannen slik som de må i dag.

Skatteetaten stiller seg positive til denne kompetansedelingen mellom namsmann og tingrett. En slik fordeling vil være ressursbesparende for Skatteetaten og innebærer at vi ikke trenger å ta stilling til mer eller mindre likelydende endringsforslag flere ganger ved behandling i kun en instans. Det antas at denne delingen også fører til ressursbesparelser hos namsmann og tingrett og gir kortere saksbehandlingstid ovenfor skyldner.

Namsmannens kompetanse skal gjelde både når namsmannen mottar endringsforslag eller får varsel om vesentlig forbedring i skyldners økonomi fra skylderen. Det er foreslått at endringssaker av liten betydning og saker som ikke er til skade for kreditorene, skal behandles ved en forenklet prosedyre der endringsforslaget ikke forelegges kreditorene. Skatteetaten er i utgangspunktet positive til forslaget og antar dette vil gi en ytterligere ressursbesparelse.

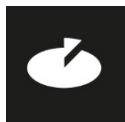
Når det gjelder saker av mindre økonomisk betydning, foreslår departementet at namsmannen kan beslutte å gi en betalingsfri periode dersom vilkårene for endringer er oppfylt, uten at den betalingsfrie perioden skal medføre en tilsvarende forlengelse av gjeldsordningsperioden. Videre at namsmannen i noen tilfeller skal kunne gi en betalingsutsettelse selv om skyldneren ikke har rett til endring etter loven – da ved at gjeldsordningsperioden forskyves tilsvarende lengden på betalingsutsettelsen.

Skatteetaten mener at forslagene er fornuftige, men påpeker at det for begge tilfeller, betalingsfri periode og betalingsutsettelse, må presiseres i forarbeidene hva slags situasjoner det er tenkt å favne og hvor ofte det skal åpnes for slike perioder. De nevnte forslagene om maksimalt tre ganger/inntil to måneder og inntil seks måneder til sammen, høres fornuftig ut for å opprettholde en viss terskel for å gi betalingsfri periode/utsettelse. Det må også være bedre å iverksette en betalingsfri periode på for eksempel to måneder enn å iverksette en tungvint ordinær endringssak.

Når det gjelder andre saker av mindre økonomisk betydning, mener vi det er viktig å presisere hva som legges i dette. Det er viktig at det ikke åpnes opp for store reduksjoner i dividenden til kreditorene. Også av hensyn til likebehandling bør det komme nærmere føringer.

Kreditorenes rettssikkerhet mener vi er tilstrekkelig ivare tatt ved at det er klageadgang til tingretten.

Skatteetaten støtter videre forslaget om at namsmannen også kan beslutte endring ved en forbedring i økonomien. Kreditorene unngår da å måtte begjære omgjøring for å øke dividendeutbetalingene.

Omgjøringsbegjæringer til tingretten er normalt tidkrevende. Dersom forslaget om at endringsbegjæringer skal sendes til namsmannen, vil dette kunne gjøres enklere enn i dag. Vi mener forslaget vil innebære en ressursbesparelse for kreditorene.

Det er også foreslått at skyldner kun har plikt til å varsle namsmannen dersom betalingsevnen forbedres vesentlig. Det begrunnes med at det fremstår som en uhensiktsmessig og usikker løsning at skyldner skal ha varslingsplikt overfor samtlige kreditorer.

Vi foreslår at loven isteden endres slik at skyldner skal varsle namsmannen, mens namsmannen plikter å bringe opplysningene videre til kreditorene. Loven kan alternativt endres slik at skyldneren skal ha varslingsplikt til namsmann og de tre største kreditorene.

Vi er positive til at tingretten skal kunne foreta en samlet behandling i opphevelsessaker som skyldner møter ved å fremsette et endringsforslag. Dette vil være tids- og ressursbesparende for samtlige involverte instanser og kreditorer. Prosessen vil også bli kortere for skyldneren. Det er i den forbindelse foreslått at fristen for å fremsette endringsforslag samsvarer med fristen for å begjære oppheving, som etter § 6-2 er på ett år. I utgangspunktet mener vi at en gjeldsordning må endres i gjeldsordningsperioden, og at skyldner er avskåret fra å fremme endringsforslag når den er avsluttet. Samtidig ser vi at dette kan få uheldige utslag da en gjeldsordning vil bli opphevet i tilfeller der skyldner kunne ha avhjulpet misligholdet ved en endring. Vi mener derfor at fristene kan være sammenfallende.

Regelen om tilsidesettelse av gjeldsordning («etterperioden») omtales under merknader til kapittel 17.

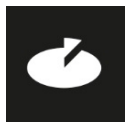
Kapittel 17 Tilsidesettelse av gjeldsordning («etterperioden»)

Hovedargumentet for å beholde etterperioden er at det kan oppfattes som støtende at en person som mottar en større lotterigevinst eller lignende like etter at gjeldsordningen er over, ikke skal måtte betale noe ekstra til kreditorene. Hovedargumentene for å oppheve etterperioden er at den kan skape betydelig utrygghet/usikkerhet hos skyldner samtidig som den betyr lite for kreditorene. Videre kan regelen sies å uthule det grunnleggende prinsipp om at en gjeldsordning skal være et endelig oppgjør. Regelen kan også virke sosialt skjevt ved at den er lett å omgå for ressurssterke personer. Departementet mener at det er behov for enkelte presiseringer av prosessen dersom etterperioden ikke tas helt ut av loven.

Departementet ber om høringsinstansenes innspill til tre alternative forslag.

Vi er enig med departementet i at regelen om etterperiode i gol. § 6-2 fjerde ledd kan sies å uthule et grunnleggende prinsipp i gjeldsordningsloven om at en gjeldsordning skal være et endelig oppgjør. Etterperioden kan på mange måter oppfattes som både urimelig og inkonsekvent. Det er veldig tilfeldig om personer etter endt ordning kommer i den posisjonen at de mottar typisk en arv eller gevinst. Rent faktisk er det etter vår oppfatning vanskelig å avdekke at en skyldner som var omfattet av en gjeldsordning, i løpet av etterperioden mottar arv, gave, lotterigevinst eller lignende. At dette fanges opp av kreditorene vil derfor kunne variere, slik at bestemmelsen rammer vilkårlig.

For å ivareta kreditorenes interesser kan det likevel fremstå rimelig å videreføre en etterperiode i en begrenset form. Dette blant annet sett på bakgrunn av forslaget om at det skal bli lettere å fastsette kortere gjeldsordningsperioder. Videre mener Skatteetaten at det bør opprettholdes en etterperiode for gjeldsordninger som går ut på innbetaling av lave engangsbeløp eller engangsbeløp tilsvarende samlet

dividende. Ved et oppgjør med engangsinnbetaling på 25 pst. tilsvarende alternativ 2 i kapittel 15, antas behovet for en etterperiode å være mindre.

Kapittel 18 Økonomiske og administrative konsekvenser

I tillegg til departementets omtale under kapittel 18.6, ser Skatteetaten noen mulige konsekvenser for oss som offentlig kreditor. Dette avhenger imidlertid i stor grad av hvilke alternative løsninger departementet faller ned på.

Skatteetaten vil nevne at dersom våre krav omfattes av reglen om preklusivitet, jf. kapittel 6, vil det måtte antas at enkeltkrav vil kunne gå tapt med tilsvarende tap for staten og for eventuelle tredjepersoner der kravet gjelder erstatning, underholdsbidrag mv.

Ved å stadfeste faste betalingsplaner, vil dette kunne frigjøre ressurser for Skatteetaten, jf. kapittel 12.

En gjeldsordning som går ut på betaling av et lavt engangsbeløp som endelig oppgjør, kan medføre mindre dividende for kreditorene ved en plutselig forbedring i skyldners økonomi, jf. kapittel 15. Dette vil ytterligere forsterkes dersom man fjerner etterperioden helt, jf. kapittel 17.

Med hilsen

Anders Kløven
fagdirektør
Juridisk avdeling
Skattedirektoratet

Berit Raaholdt
spesialrådgiver